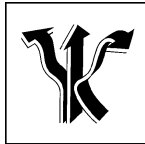

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

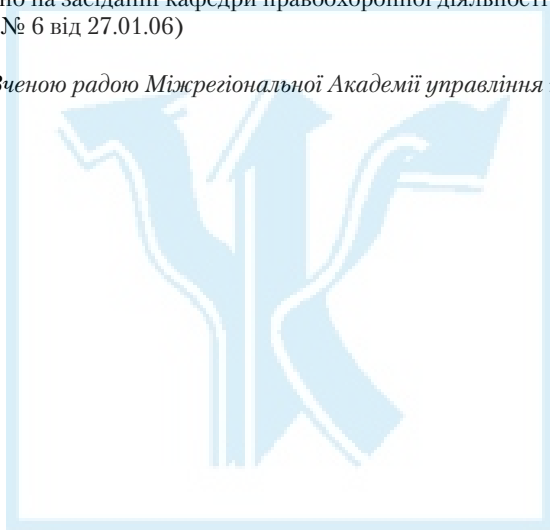
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АДВОКАТУРА І НОТАРІАТ В УКРАЇНІ”
(для бакалаврів)

Київ 2006

Підготовлено професором кафедри правоохоронної діяльності
С. П. Кондраковою

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 6 від 27.01.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кондракова С. П. Навчальна програма дисципліни “Адвокатура і нотаріат в Україні” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2006. – 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Адвокатура і нотаріат в Україні”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У системі органів, які здійснюють правоохоронну діяльність, особливе місце належить адвокатурі та нотаріату, основним напрямом діяльності яких є правове забезпечення захисту прав і свобод людини, законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Забезпечуючи охорону прав і свобод людини, адвокатура і нотаріат своєю діяльністю сприяють утворенню правової держави, і, по суті, гарантують правовий захист людини, що згідно з Конституцією України визнається найбільшою соціальною цінністю держави.

Фактично курс “Адвокатура і нотаріат в Україні” складається з двох окремих дисциплін “Адвокатура України” та “Нотаріат в Україні”, які мають загальну мету – ґрунтовне опанування теоретичних положень матеріального і процесуального законодавства, пов’язаного з адвокатською та нотаріальною діяльністю, вивчення норм чинного законодавства, що регулює діяльність цих правових інститутів, правильне розуміння правової природи адвокатури і нотаріату, їх завдань, функцій, принципів. При вивченні курсу дисципліни “Адвокатура України” особливу увагу слід приділити правовій природі адвокатури. На сучасному етапі розвитку суспільства адвокатура є єдиною недержавною структурою в системі правоохоронних органів. Це добровільне професійне громадське об’єднання. Адвокат за своєю правовою природою – вільна професія, звідси – громадський характер цього правозахисного інституту.

Для правильного розуміння завдань адвокатури, принципів, гарантій і організаційних форм адвокатської діяльності слід добре опанувати норми Закону України “Про адвокатуру” від 1992 р., його значення щодо удосконалення діяльності адвокатури. Цим Законом на час його прийняття було суттєво розширено спектр професійних прав адвоката, вперше передбачено гарантій адвокатської діяльності, визначено таку форму організації адвокатської діяльності, як індивідуально (приватно) практикуючий адвокат. Цей Закон докорінно змінив роль і місце адвокатури в суспільстві, закріпив підвалини діяльності цього правозахисного інституту як дійсно незалежного. Відповідність Закону світовим стандартам адвокатської професії дала можливість адвокатурі України увійти рівноправним партнером у світове адвокатське співтовариство. Оптимістичним з погляду перспективи розвитку професійної української адвокатури є той факт, що у травні 2003 р. Спілку адвокатів України було прийнято до Ради

адвокатських асоціацій та правоохоронних товариств Європейського Союзу, незважаючи на те, що Україна не є асоційованим членом ЄС. Але з плином часу постали нові проблеми, що потребують подальшого удосконалення діяльності адвокатури України. Останнє десятиріччя продемонструвало, що багато аспектів адвокатської діяльності потребують уточнення і доповнення. Саме тому на розгляд Верховної Ради України подано кілька проектів нового Закону України “Про адвокатуру”.

На сучасному етапі розвитку суспільства важливого значення у здійсненні діяльності щодо охорони права надається також нотаріату. Діяльність нотаріату істотно впливає майже на всі сфери суспільного життя країни. Формування в Україні ринкової економіки, основу якої становить приватна власність, зумовило потребу в посиленні правового регулювання господарських відносин, що сприяло підвищенню ролі нотаріату як основного регулятора таких відносин.

Підвищення цивільно-правової активності населення, розвиток підприємництва зумовило необхідність прийняття Закону України “Про нотаріат” (1993 р.), принципово новим положенням якого було встановлення приватної нотаріальної діяльності. Сучасний нотаріат завдяки Закону став порівняно самостійною правовою інституцією, що характеризується особливим предметом, змістом і функціями нотаріальної діяльності. Із виникненням приватної власності на об’єкти нерухомого майна, засоби виробництва, земельні ділянки тощо збільшились обсяги роботи нотаріальних органів. Значно збільшилася кількість складних нотаріальних дій, що зумовлює, зокрема, необхідність поглибленого вивчення питань щодо організації діяльності нотаріату, його компетенції, загальних правил учинення таких нотаріальних дій, як посвідчення безспірних фактів, заходів щодо охорони нерухомого майна, інших дій, спрямованих на надання документам виконавчої сили тощо.

Для здійснення нотаріальної діяльності потрібні не просто реєстратори нотаріальних дій, як здебільшого було до прийняття Закону України “Про нотаріат”, а професійні, грамотні юристи, які добре орієнтуються в сучасному правовому полі суспільних відносин. Успішне засвоєння дисципліни “Нотаріат в Україні”, поряд з вивченням основних питань щодо діяльності нотаріату, потребує опанування знаннями з галузей права, які безпосередньо стосуються діяльності нотаріату, зокрема цивільного, цивільного процесуально-го, шлюбно-сімейного, трудового тощо. При засвоєнні дисципліни

“Нотаріат в Україні” слід мати на увазі, що прийняття Закону України “Про нотаріат” в цілому є прогресивним явищем, разом з тим не вирішено низку питань, пов’язаних з подальшим розвитком нотаріату в Україні.

Сьогодні на розгляд Верховної Ради України подано проект нового Закону України “Про нотаріат”, розроблений з урахуванням необхідності розвитку нотаріального законодавства, визначення самої концепції нотаріату в правовій системі, природи нотаріального провадження як специфічної процесуальної форми, галузевої належності норм, регулюючих нотаріальну діяльність. Поки що ці питання діяльності нотаріату певною мірою не визначено. Для належного вивчення дисципліни “Нотаріат в Україні”, крім опанування необхідних джерел, що регулюють діяльність нотаріату, бажано ознайомлення з такими періодичними науково-юридичними виданнями, як журнали “Право України”, “Інформаційний вісник нотаріальної практики”, інформаційний бюлетень Української нотаріальної палати “Нотаріат в Україні” та інші, в яких висвітлюються матеріали, що стосуються не лише правового регулювання нотаріальної діяльності, а й проблемних питань розвитку нотаріату на сучасному етапі розвитку суспільства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни

“АДВОКАТУРА І НОТАРІАТ В УКРАЇНІ”

№ пор.	Назва змістових модулів і тем
1	2
	Змістовий модуль 1. Адвокатура України
1	Адвокатура України, її місце в суспільному житті. Конституційний статус адвокатури
2	Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Закон України “Про адвокатуру” від 19.12.92
3	Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні
4	Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні
5	Роль адвоката як захисника та процесуального представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень
6	Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі

1	2
7, 8 9 10 11 12	Змістовий модуль 2. Нотаріат України Нотаріальна діяльність Організаційна побудова нотаріату. Структура нотаріальних органів. Особливості приватної нотаріальної діяльності, порядок її реєстрації. Роль органів юстиції в організації роботи нотаріату та здійсненні контролю за його діяльністю Поняття компетенції нотаріальних органів. Приватна і територіальна компетенція. Посвідчення заповітів і доручень, притриваних до нотаріально посвідчених Загальні правила вчинення нотаріальних дій. Відмова у вчиненні нотаріальних дій. Оскарження нотаріальних дій і відмови в їх вчиненні. Оплата нотаріальної діяльності. Нотаріальне діловодство Основні положення щодо вчинення окремих нотаріальних дій. Загальна характеристика посвідчення безспірних фактів, безспірних прав, договорів відчуження нерухомого майна. Охоронні нотаріальні дії
Разом годин: 108	

ЗМІСТ **дисципліни**

“АДВОКАТУРА І НОТАРІАТ В УКРАЇНІ”

Змістовий модуль 1. Адвокатура України

Тема 1. Адвокатура України, її місце в суспільному житті. Конституційний статус адвокатури

Адвокатура — правова інституція, яка виконує важливу суспільну функцію — правове забезпечення захисту прав і свобод людини. В Україні право людини на захист є конституційним принципом. У Конституції України 1996 р. закріплене право кожного на правову допомогу. Конкретно конституційний статус адвокатури визначено у Конституції України” ст. 59. “Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура”.

Забезпечуючи захист прав, свобод людини, законних інтересів фізичних і юридичних осіб, адвокатура своєю діяльністю сприяє утворенню правової держави, бо людину визнано у правовій державі найвищою соціальною цінністю.

Адвокатура України — самостійна недержавна структура в системі правоохоронних органів: добровільне, професійне громадське об'єднання, що згідно з Конституцією України покликано сприяти захисту прав і свобод і представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, надавати їм іншу юридичну допомогу. Сьогодні суспільство відводить адвокатури важливе місце у забезпеченні пріоритетного напрямку державної діяльності, і відповідність принципів діяльності української адвокатури світовим стандартам адвокатської професії дала їй можливість увійти як рівноправному партнеру у світове адвокатське співтовариство. Важливим з погляду перспективи розвитку професійної української адвокатури є той факт, що в травні 2003 р. Спілку адвокатів України прийнято до Ради адвокатських асоціацій та правоохоронних товариств Європейського Союзу, а її голову В. О. Євдокимова цього ж року обрано керівником Всесвітньої асоціації юристів.

Література [1; 2; 4; 13; 14]

Тема 2. Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Закон України “Про адвокатуру” від 19.12.92

Згідно із конституційним статусом адвокатури її завданнями є:

- захист прав, свобод, законних інтересів громадян та юридичних осіб;
- представництво інтересів громадян і юридичних осіб як у відносинах з державою, так і в стосунках між ними;
- представництво в судах, інших державних і правоохоронних органах інтересів фізичних і юридичних осіб;
- надання фізичним і юридичним особам, державним і громадським організаціям і об'єднанням юридичної допомоги;
- підвищення рівня інформованості населення з правових питань.

Організація і принципи діяльності адвокатури, спектр професійних прав адвокатів, гарантії адвокатської діяльності, які передусім служать меті надання адвокатуві максимальних можливостей для захисту та представництва законних інтересів громадян, конкретно визначаються в Законі України “Про адвокатуру” від 19.12.92. В Законі конкретно визначено питання щодо правової природи адвокатури, ор-

ганізаційних форм і видів їх діяльності; професійних прав і обов'язків адвокатів; оплати їхньої праці та дисциплінарної відповідальності, в тому числі підстави для припинення адвокатської діяльності. Висвітлено питання щодо компетенції кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, їх повноважень і ролі у формуванні професійного адвокатського корпусу; регламентовані питання діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури та Спілки адвокатів України, їх роль у поновленні історичних традицій адвокатури України.

Література [1; 2; 4; 5; 13; 14]

Тема 3. Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні

Загальні питання правового статусу адвоката-захисника у кримінальному провадженні. Завдання захисту, основні засади його здійснення адвокатом-захисником, його права та обов'язки. Порядок запрошення та призначення адвоката-захисника, відмова від його допомоги та його заміна. Обов'язкова участь адвоката-захисника у кримінальному провадженні та порядок його призначення. Обставини, що виключають участь у кримінальній справі адвоката-захисника. Порядок усунення адвоката-захисника від участі у справі.

Адвокат — представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача.

Правова позиція адвоката-представника у досудовому слідстві та у судовому розгляді справи, його основна мета при здійсненні представництва, права та обов'язки. Момент і порядок допуску адвоката-представника у провадженні досудового слідства у кримінальній справі. Особливості участі адвоката-представника у судовому розгляді справи.

Література [2; 4; 11; 13; 14]

Тема 4. Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні

Правові підстави участі адвоката у цивільному провадженні. Права та обов'язки адвоката — представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві.

Адвокат — представник у процесі підготовки цивільної справи до судового розгляду, розробка і відстоювання правової позиції.

Надання правової допомоги відповідачу. Обґрунтування невизнання або часткового визнання позову.

Адвокат — представник третіх осіб.

Участь адвоката-представника у судовому засіданні. Повноваження адвоката на здійснення процесуальних дій у цивільному провадженні.

Колізія позиції адвоката-представника і довірителя. Відмова адвоката від ведення справи.

Надання допомоги довірителю щодо участі в судовому розгляді справи, в судових дебатах, складання апеляційної скарги.

Участь адвоката в апеляційному розгляді цивільної справи та касаційному її оскарженні.

Правові підстави участі адвоката в цивільній справі.

Складання позовної заяви. Структура і зміст позовної заяви. Підготовка і представлення письмових доказів разом із позовною заявою.

Література [2; 4; 9; 10; 13; 14]

Тема 5. Роль адвоката як захисника та процесуального представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень

Підстави і гарантії апеляційного і касаційного оскаржень адвокатом судових рішень — одна із засад судочинства, визначених Конституцією України (ст. 129).

Реалізація адвокатом права на апеляційне і касаційне оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. Передбачене кримінально-процесуальним законодавством право подання апеляції, порядок і строки апеляційного оскарження. Участь і права адвоката при розгляді справ за апеляцією. Касаційне провадження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені адвокатом у касаційному порядку. Суди, які розглядають касаційні скарги. Строки та порядок касаційного оскарження. Рух справи в касаційній інстанції, порядок доповнення, зміни і відкликання касаційної скарги.

Адвокат як процесуальний представник апеляційного і касаційного оскарження судових рішень у цивільних справах. Право апеляційного оскарження у цивільній справі; строки апеляційного оскарження, форма і зміст апеляційної скарги; порядок внесення апеляційної

скарги; доповнення, зміни до апеляційної скарги; участь у розгляді справи судом апеляційної інстанції; підстави для відхилення апеляційної скарги.

Право касаційного оскарження судового рішення адвокатом як процесуальним представником, строки і порядок подачі касаційної скарги; порядок розгляду справи за касаційною скаргою судом касаційної інстанції; порядок відхилення касаційної скарги.

Література [2; 4; 9; 13; 14]

Тема 6. Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі

Загальна характеристика Правил адвокатської етики, їх значення для удосконалення діяльності адвокатури. Основні принципи адвокатської етики, їх характеристика. Відносини адвоката з клієнтом як важлива умова забезпечення етичних норм у діяльності адвокатури. Відносини адвоката із судом та іншими учасниками судового процесу. Відносини між адвокатами, дотримання норм адвокатської етики у громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвокатури. Адвокатське об'єднання як суб'єкт відносин щодо забезпечення дотримання правил адвокатської етики. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.

Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі. Необхідність створення професійної асоціації адвокатів. Подолання невинуватеної конкуренції в галузі представництва юридичних послуг. Неналежне дотримання правоохоронними органами професійних прав адвокатів, інші проблемні питання, пов'язані із взаємодією адвокатури з державою.

Література [1; 2; 5; 13; 14]

Теми 7, 8. Нотаріальна діяльність

Поняття нотаріату: предмет і завдання його діяльності, правова основа нотаріальної діяльності. Укази Президента України “Про врегулювання діяльності нотаріату в Україні” від 23 серпня 1998 р., “Про впорядкування справляння плати за вчинення нотаріальних дій” від 10 липня 1998 р., їх значення в подальшому реформуванні нотаріальної діяльності.

Нотаріус. Вимоги до посади нотаріуса, його права та обов'язки. Присяга нотаріуса. Стажування осіб, які мають намір займатися но-

таріальною діяльністю. Кваліфікаційні комісії нотаріату, їх склад, повноваження. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю, порядок одержання та анулювання.

Література [1; 3; 8; 10; 12; 13]

Змістовий модуль 2. Нотаріат України

Тема 9. Організаційна побудова нотаріату.

Структура нотаріальних органів.

Особливості приватної нотаріальної діяльності, порядок її реєстрації.

Роль органів юстиції в організації роботи нотаріату та здійсненні контролю за його діяльністю

Державні нотаріальні контори. Державні нотаріальні архіви. Приватна нотаріальна діяльність, порядок її реєстрації, реєстраційне посвідчення. Відповідальність приватного нотаріуса за шкоду, заподіяну при вчиненні нотаріальних дій. Службове страхування. Страхова застава. Заміщення приватного нотаріуса. Оплата нотаріальних дій, які вчиняють приватні нотаріуси. Підстави для припинення приватної нотаріальної діяльності.

Організація роботи посадових осіб виконавчих комітетів місцевих рад щодо вчинення нотаріальних дій. Вчинення нотаріальних дій за кордоном. Консульські установи.

Діяльність Міністерства юстиції України, обласних, Київського, Севастопольського міських управлінь юстиції щодо організації нотаріату і контролю за його роботою. Українська нотаріальна палата.

Література [3; 6–8; 12; 14]

Тема 10. Поняття компетенції нотаріальних органів.

Приватна і територіальна компетенція.

Посвідчення заповітів і доручень, прорівнюваних до нотаріально посвідчених

Поняття компетенції вчинення нотаріальних дій. Предметна компетенція державних нотаріальних контор і державних нотаріальних архівів, приватних нотаріусів, виконавчих комітетів місцевих рад, консульських установ щодо вчинення нотаріальних дій. Посвідчення заповітів і доручень, що дорівнюються до нотаріально посвідчених. Територіальна компетенція нотаріальних органів.

Література [3; 8; 12; 14]

**Тема 11. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.
Відмова у вчиненні нотаріальних дій.
Оскарження нотаріальних дій і відмови
в їх вчиненні. Оплата нотаріальної діяльності.
Нотаріальне діловодство**

Місце і строки вчинення нотаріальних дій. Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальних дій; перевірка дієздатності громадян, правоздатності юридичних осіб, повноважень представників, справжності підпису осіб, що звертаються за вчиненням нотаріальних дій. Вимоги, що висуваються до нотаріальних документів. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій і відмова в їх вчиненні. Нотаріальні акти. Свідоцтва та посвідчувальні написи. Нотаріальне діловодство. Мова нотаріального діловодства. Реєстри нотаріальних дій. Використання спеціальних бланків суворої звітності для оформлення нотаріальних документів. Значення таких бланків у діяльності нотаріуса, порядок їх обліку. Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Державне мито.

Література [3; 6; 8; 12; 14]

**Тема 12. Основні положення щодо вчинення окремих
нотаріальних дій. Загальна характеристика
посвідчення безспірних фактів, безспірних прав,
договорів відчуження нерухомого майна.
Охоронні нотаріальні дії**

Загальні правила посвідчення угод (договори, заповіти, доручення, шлюбні контракти тощо). Договори, які відповідно до чинного законодавства, підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню. Посвідчення угод про відчуження нерухомого майна. Особливості посвідчення договорів дарування, купівлі-продажу, міни та довічного утримання. Посвідчення договорів застави. Договори відчуження земельних ділянок. Посвідчення угод про відчуження частки у спільному майні. Посвідчення заповітів, порядок їх зміни та скасування. Посвідчення доручень, порядок їх скасування. Передоручення повноважень. Єдиний реєстр доручень. Доручення, які підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі доручень.

Видача свідоцтва про право на спадщину. Місце і строки видачі свідоцтв про право на спадщину. Юридичні факти, які є під-

ставою для видачі свідоцтв про право на спадщину. Спадкування за заповітом. Обов'язкова частка у спадкуванні, порядок її обчислення.

Видача свідоцтв про право власності на частку у спільному майні подружжя. Умови й порядок видачі свідоцтв про право власності за життя обох з подружжя. Умови й порядок видачі свідоцтв про право власності в разі смерті одного з подружжя.

Видача свідоцтва про надбання житлових будинків з прилюдних торгів. Порядок видачі такого свідоцтва.

Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна. Порядок вжиття заходів щодо охорони спадкового майна. Видачі із спадкового майна.

Накладання заборони на відчуження нерухомого майна. Підстави і порядок накладання заборони на відчуження нерухомого майна.

Прийняття документів на зберігання. Видача свідоцтв про вчинення цієї нотаріальної дії. Повернення документів, які приймалися на зберігання.

Література [3; 8; 10; 12–14]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Вимоги до контрольної роботи передбачають, що виконана робота повинна мати план за такою структурою: “Вступ”, де висвітлюються актуальність теми, обсягом до двох сторінок; “Основна частина”, яка складається з двох чи трьох запитань. Розкриваючи питання, необхідно показати знання з теми, проаналізувати чинні норми права з використанням практичного досвіду, навести конкретні власні зауваження і рекомендації з досліджуваної теми. Окрема частина роботи — “Висновки”, де у стислій формі, обсягом до двох сторінок, слід показати і за можливості обґрунтувати пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства чи теоретичних положень за темою контрольної роботи. Наприкінці навести список використаних джерел. Оформити за вимогами титульну сторінку, підписати роботу, вказавши дату виконання, і в зазначений термін подати на перевірку. Варіант контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра залікової книжки “5”, то відповідно треба вибрати варіант за номером “5”.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Конституційне право громадян на кваліфіковану юридичну допомогу. Місце і роль адвокатури у суспільному житті.
2. Нотаріат в Україні: предмет і завдання нотаріальної діяльності.
3. Процесуальні передумови участі адвоката у кримінальному судочинстві як представника потерпілого, цивільного позивача.
4. Органи та посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії.
5. Обов'язкова участь адвоката у кримінальному судочинстві; порядок призначення адвоката у таких випадках та оплата його роботи.
6. Правова основа діяльності нотаріату. Значення Закону України “Про нотаріат” для реформування нотаріату.
7. Правові підстави щодо участі адвоката як процесуального представника у цивільному судочинстві.
8. Приватна нотаріальна діяльність. Порядок її реєстрації. Реєстраційне посвідчення приватного нотаріуса: його відповідальність за шкоду, заподіяну при вчиненні нотаріальних дій. Службове страхування. Страхова застава.
9. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі. Підстави внесення на розгляд Верховної Ради України проектів нових законів України “Про адвокатуру”.
10. Свідectво про право на нотаріальну діяльність. Порядок його видачі та підстави для анулювання.
11. Єдиний реєстр адвокатів України, правова основа його запровадження в життя. Положення про Єдиний реєстр адвокатів України.
12. Кваліфікаційні комісії нотаріату, їх повноваження. Стажування осіб, які передбачають займатися нотаріальною діяльністю.
13. Адвокатура України, організаційні форми її діяльності, зв'язок адвокатури з державою.
14. Структура нотаріату, організаційні форми його діяльності. Державні нотаріальні контори.
15. Закон України “Про адвокатуру” щодо гарантій адвокатської діяльності. Сучасні проблеми щодо забезпечення гарантій професійних прав адвокатів. Указ Президента України “Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури” від 30 вересня 1999 р.
16. Поняття компетенції нотаріальних органів. Предметна компетенція. Компетенція консульських установ щодо вчинення нотаріальних дій.

17. Соціальні права адвоката та його помічника. Оплата праці адвоката та його помічника.
18. Нотаріус. Вимоги до посади нотаріуса, його права та обов'язки. Таємниця вчинення нотаріальних дій. Присяга нотаріуса.
19. Адвокат у стадії апеляційного та касаційного оскарження судових рішень у цивільному судочинстві.
20. Територіальна компетенція нотаріальних органів.
21. Кримінально-процесуальне законодавство щодо обставин, які виключають участь адвоката у кримінальному провадженні. Порядок усунення адвоката-захисника від участі у кримінальній справі.
22. Предметна компетенція державних нотаріусів і приватних нотаріусів щодо вчинення нотаріальних дій.
23. Порядок запрошення та призначення адвоката-захисника у кримінальному процесі. Відмова від адвоката-захисника та його заміна.
24. Накладання заборони на відчуження нерухомого майна; підстави і порядок накладання заборони. Особливості реєстрації цієї нотаріальної дії.
25. Роль кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури у визначенні професійного рівня осіб, які передбачають займатися адвокатською діяльністю. Склад і повноваження таких комісій, порядок їх утворення. Значення їх діяльності щодо удосконалення адвокатської діяльності.
26. Спадкування. Місце і строки відкриття спадщини. Правове оформлення спадкових прав. Юридичні факти, які є підставою для видачі свідоцтва про право на спадщину. Порядок видачі такого свідоцтва.
27. Обов'язки та права адвоката-захисника підозрюваного, обвинуваченого і підсудного у кримінальному судочинстві. Повноваження адвоката на участь у кримінальній справі.
28. Посвідчення правильності перекладу документів з однієї мови на іншу.
29. Роль адвоката в апеляційному та касаційному провадженнях у кримінальному судочинстві.
30. Посвідчення договору застави.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття нотаріату. Завдання та мета нотаріальної діяльності.
2. Єдиний реєстр адвокатів України, порядок упровадження його в життя. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури України, її повноваження.
3. Поняття адвокатури; законодавство про адвокатську діяльність і адвокатуру.
4. Система і компетенція нотаріальних органів. Відмітні ознаки нотаріальної діяльності.
5. Місце адвокатури в суспільному житті, її конституційний статус.
6. Законодавство про нотаріат та нотаріальну діяльність. Значення Указів Президента України від 10.07.98 та 23.08.98 щодо подальшого удосконалення нотаріальної діяльності.
7. Завдання адвокатури та організаційні форми організації її діяльності.
8. Статус нотаріуса, вимоги до посади нотаріуса.
9. Принципи адвокатської діяльності, їх характеристика. Історичні традиції в діяльності сучасної адвокатури.
10. Закон України “Про нотаріат” (1993 р.), його прогресивне значення на момент прийняття.
11. Статус адвоката, вимоги до посади адвоката, його відповідальність щодо виконання своїх професійних обов’язків.
12. Стажист нотаріуса. Порядок стажування осіб щодо подальшої нотаріальної діяльності.
13. Закон України “Про адвокатуру”, його значення щодо підвищення престижу професії адвоката та ролі адвокатури в суспільному житті країни.
14. Кваліфікаційні комісії нотаріату, правова регламентація їх діяльності, їх склад, повноваження. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату.
15. Професійні права та обов’язки адвоката.
16. Порядок видачі свідоцтва про право займатися адвокатською діяльністю; підстави для його анулювання.
17. Види адвокатської діяльності.
18. Державні нотаріальні контори, порядок їх утворення, ліквідації, організації роботи.

19. Гарантії адвокатської діяльності. Указ Президента України “Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури” від 30.09.99, його значення щодо забезпечення гарантій адвокатської діяльності.
20. Місце і строки вчинення нотаріальних дій.
21. Соціальні права адвоката та його помічника; оплата їхньої праці.
22. Приватна нотаріальна діяльність, умови її реєстрації та організації. Оплата праці приватного нотаріуса.
23. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, правова регламентація їх діяльності, склад, повноваження.
24. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій і порядок оскарження нотаріальних дій та відмови в їх вчиненні.
25. Дисциплінарна відповідальність адвокатів, порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності, підстави щодо анулювання свідоцтв про права на зайняття адвокатською діяльністю.
26. Державні нотаріальні архіви, правова основа щодо їх утворення, завдання та напрями їх діяльності.
27. Припинення адвокатської діяльності. Відносини адвокатури з державою та місцевими органами державного управління.
28. Поняття компетенції щодо вчинення нотаріальних дій. Предметна компетенція суб’єктів нотаріальної діяльності.
29. Процесуальний статус адвоката у кримінальному судочинстві, правове регламентування діяльності адвоката у кримінальному процесі.
30. Службове страхування приватних нотаріусів. Порядок і підстави припинення приватної нотаріальної діяльності.
31. Нотаріальні акти. Нотаріальне діловодство.
32. Роль адвоката в апеляційній та касаційній інстанціях кримінального судочинства. Строк і порядок апеляційного оскарження адвокатом судових рішень у кримінальних справах.
33. Вимоги до оформлення нотаріальних документів. Мова нотаріального діловодства.
34. Адвокатські об’єднання, порядок їх реєстрації, принципи діяльності.
35. Порядок реєстрування нотаріальних дій. Реєстри нотаріальних дій, їх форми.
36. Адвокат у касаційному провадженні. Строки і порядок внесення касаційних скарг у кримінальній справі.

37. Місце і строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови від вчинення нотаріальних дій. Порядок оскарження нотаріальних дій і відмови в їх вчиненні.
38. Адвокат як процесуальний представник у стадії судового виконання судових рішень.
39. Компетенція консульських установ, посадових осіб виконавчих комітетів місцевих рад щодо вчинення нотаріальних дій.
40. Роль держави в забезпеченні належної організації адвокатської діяльності.
41. Контроль за нотаріальною діяльністю. Характерні функції нотаріальної діяльності.
42. Принцип незалежності в адвокатській діяльності. Проблеми сучасної діяльності адвокатів у здійсненні правового забезпечення прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України* // Уряд. кур'єр. — 1996. — 13 лип.
2. *Закон України “Про адвокатуру”* від 19 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 9.
3. *Закон України “Про нотаріат”* від 2 вересня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 39.
4. *Закон України “Про судоустрій”* України від 7 лютого 2002 р.
5. *Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури*: Указ Президента України від 30 вересня 1999 р. № 1240–99.
6. *Про впорядкування справляння плати за вчинення нотаріальних дій*: Указ Президента України від 10 липня 1998 р. № 762/98.
7. *Про врегулювання діяльності нотаріату в Україні*: Указ Президента України від 23 серпня 1998 р. № 932/98.
8. *Інструкція* про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 3 березня 2004 р.
9. *Цивільний процесуальний кодекс України* від 1 вересня 2005 р.
10. *Цивільний кодекс України* від 1 січня 2004 р.
11. *Кримінально-процесуальний кодекс України із змінами* від 21.06.01.
12. *Сімейний кодекс України* від 1 січня 2004 р.

13. *Варфоломеева Т., Гончаренко С.* Науково-практичний коментар до Закону України “Про адвокатуру” // Законодавство України про адвокатуру і адвокатську діяльність. — К.: Юрінком Інтер. — 2003.
14. *Законодавство України про нотаріат.* Організаційно-правові основи діяльності нотаріату: Зб. офіц. норм. актів // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 1998. — № 5.

Додаткова

15. *Комаров В. В., Баранкова В. В.* Нотаріат і нотаріальний процес: Посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Харків: Консум, 1999.
16. *Правила* адвокатської етики / Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України, Спілка адвокатів України, Ін-т адвокатури при Київському університеті ім. Тараса Шевченка. — К., 1995.
17. *Право* людини на правосуддя (Судове право України): Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003.
18. *Святоцький О. Д., Медведчук В. В.* Адвокатура. Історія і сучасність. — К.: Ін Юре, 1997.
19. *Семаков Г. С., Кондракова С. П.* Нотаріат в Україні: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2001.
20. *Суд*, правоохоронні та правозахисні органи України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
21. *Шевчук П. І.* Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень: Наук.-практ. комент. — К.: МАУП, 2002.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Адвокатура і нотаріат в Україні”	5
Зміст дисципліни “Адвокатура і нотаріат в Україні”	6
Вказівки до виконання контрольної роботи	13
Теми контрольних робіт	14
Питання для самоконтролю	16
Список літератури	18

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Г. В. Макуха*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2524

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39; вул. Фрометівська, 2; МАУП